

РЕШЕНИЕ

№ 103

гр.София, 25.02.2026 год.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, ТРЕТО НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ, в публично заседание на двадесет и пети септември две хиляди двадесет и пета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: МАЯ ЦОНЕВА

ЧЛЕНОВЕ: НЕВЕНА ГРОЗЕВА

ВЛАДИМИР АСТАРДЖИЕВ

при участието на секретаря Н. ПЕЛОВА и прокурора Е. СТОЯНОВА, разгледа докладваното от съдия АСТАРДЖИЕВ КНОХД № 479 по описа за 2025 год., за да се произнесе, взе предвид:

Производството е по реда на Глава 23 от НПК.

Образувано е по жалба на подсъдимия Х. М. Б. чрез защитника му адв.Н. Н. от АК-Варна срещу Присъда № 4/21.03.2025 г. по ВНОХД № 32/2025 г. по описа на Апелативен съд - Варна, НО, 1 състав, с което е отменена Присъда № 11/22.08.2024 г. по НОХД № 518/2023 г. по описа на Окръжен съд - Добрич в частта, с която подсъдимият Б. е признат за невиновен по обвинението за извършено престъпление по чл.304а, пр.3 вр. чл.304, ал.1 НК, като вместо това подсъдимият е признат за виновен по това обвинение и му е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от 6 месеца и „глоба“ в размер на 500 лв.

С Присъда № 11/22.08.2024 г. по НОХД № 518/2024 г. по описа на Окръжен съд – Добрич подсъдимият Х. М. Б. е признат за невиновен в това, че на 13.01.2022 г. в [населено място] дал подкуп, банкнота с номинал 10 лв. на длъжностни лица - полицейски органи в Първо РУ-/населено място/ при ОД на МВР-/населено място/ - младши инспектор И. Т. и младши инспектор С. С., за да не извършат действия по служба - полицейска проверка на водач на лек автомобил, поради което и на основание чл.304 НПК е оправдан по повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл.304а, пр.3 вр. чл.304, ал.1 НК.

Със същата присъда подсъдимият Б. е признат за виновен в това, че на 13.01.2022 г. в [населено място], на [улица]пред банка /банка/, управлявал моторно превозно средство с концентрация на алкохол в кръвта си над 1,2‰, а именно 1,92‰, установено по надлежния ред, поради което и на основание чл.343б, ал.1 НК вр. чл.55, ал.1, т.1 НК му е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от три месеца при първоначален „общ“ режим, както и наказание „глоба“ в размер на 200 лв.

Постановено е подсъдимият да изтърпи и наложеното му с Присъда № 26/09.10.2018 г. по НОХД № 85/2018 г. на РС-Тервел наказание „лишаване от свобода“ в размер на шест месеца при „общ“ режим.

На основание чл.343г НК вр. чл.37, ал.1, т.7 НК на подсъдимия Б. е наложено наказание „лишаване от право да управлява МПС“ за срок от осемнадесет месеца,

като е приспаднало времето, през което същият е бил лишен по административен ред от възможността да упражнява това право.

Съдът се е произнесъл по веществените доказателства и по разноските по делото, които е възложил върху подсъдимия Б..

По протест на прокурор в Окръжна прокуратура - Добрич е образувано ВНОХД № 32/2025 г. по описа на Апелативен съд - Варна, НО, 1 състав. По това дело е постановена обжалваната в касационното производство Присъда № 4/21.03.2025 г., с която първоинстанционната присъда е отменена в оправдателната част, като подсъдимият Б. е признат за виновен по повдигнатото обвинение за престъпление по чл.304а, пр.3 НК вр. чл.304, ал.1 НК и му е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от 6 месеца и наказание „глоба“ в размер на 500 лева.

На основание чл.23, ал.1 НК е групирано наложеното наказание с това по чл. 343б НК, като е определено за изтърпяване най-тежкото наказание - „лишаване от свобода“ за срок от 6 месеца при първоначален общ режим. Към общото наказание е присъединено наказанието „лишаване от право да управлява МПС“ за срок от 18 месеца, както и изцяло наказанието „глоба“ в размер на 500 лв.

Въззивният съд се е произнесъл по веществените доказателства и е потвърдил първоинстанционната присъда в останалата част относно престъплението по чл.343б от НК.

В касационната жалба на защитника и допълнението към нея се твърди наличието на всички касационни основания по чл.348, ал.1 НПК. Сочи се, че обжалваният съдебен акт е постановен при съществено нарушение на процесуалните правила, изразяващо се в неправилна оценка и анализ на доказателствата, довело до неправилно приложение на материалния закон, без в тази насока да се привеждат каквито и да било съображения. Излагат се доводи, че вътрешното убеждение на въззивния съд не се основава на пълно, всестранно и обективно изследване на всички обстоятелства по делото, с което са нарушени правата на подсъдимия. Твърди се, че е направена неправилна преценка на смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства. В заключение се иска отмяна на присъдата на въззивния съд и постановяване на нова, с която подсъдимият да бъде признат за невиновен, а алтернативно се иска да бъде намалено наложеното му наказание.

В съдебното заседание пред касационната инстанция представителят на прокуратурата намира жалбата за неоснователна.

Подсъдимият Б. и неговият упълномощен защитник – адв.Н. Н. не се явяват. От адв.Н. е постъпила молба, в която се поддържа депозираната касационна жалба по изложените в нея съображения. Иска се отмяна на присъдата и оправдаване на подсъдимия.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите в жалбата, както и тезите, изложени устно или писмено от страните в съдебно заседание, намери следното:

Жалбата на подсъдимия срещу присъдата на Апелативен съд - Варна е допустима.

Подадена е в срок от легитимирана страна срещу акт, който подлежи на касационна проверка по силата на чл. 346, т. 1 от НПК.

Доколкото касационната инстанция е обвързана да се произнесе единствено по надлежно въведените касационни основания, необходимо е предварително да се уточнят пределите на касационната проверка.

В подадената в законовия срок по чл. 350, ал. 1 НПК касационна жалба е заявено недоволство от въззивната присъда в частта ѝ, с която подсъдимият е признат за виновен по обвинението за престъпление по чл.304а, пр.3 НК вр. чл.304, ал.1 НК. Посочени са касационните основания по чл.348, ал.1, т.2 НПК - съществени нарушения на процесуалните правила и по чл.348, ал.1, т.3 НПК - явна несправедливост на наложеното наказание. Формулирано е искане за отмяна на присъдата, алтернативно - за намаляване на наказанието до минималния размер за това престъпление.

В постъпилото по реда на чл.351, ал.4 НПК допълнение към касационната жалба цифром са посочени касационните основания по чл.348, ал.1, т.1 и т.2 НПК, като словесен израз е намерило становището на жалбоподателя, че атакуваният съдебен акт е постановен при съществено нарушение на процесуалните правила, което е довело до неправилно приложение на материалния закон. По-нататък от формулираните доводи в подкрепа на оплакването за допуснати съществени процесуални нарушения може да се изведе недоволството на касатора от дейността на въззивния съд в аспект на непълнота на доказателствената база, незаконосъобразен анализ на свидетелските показания и неправилен извод относно годността на протокола за оглед и изземване на процесната банкнота. Накрая - оплакване е изразено и от преценката на апелативния съд на конкретни обстоятелства в качеството им на смекчаващи и отегчаващи отговорността на подсъдимия. Допълнението към касационната жалба съдържа и позицията на защитника относно изводите на съда по фактите.

Касационната проверка се ограничава до конкретно заявени нарушения, посочени в протеста или в жалбата, поради което касационният съд не извършва всеобхватен служебен преглед на обжалвания съдебен акт, доколкото съгласно чл.347, ал.1 НПК се произнася единствено в рамките на наведените оплаквания, които трябва да са ясни и недвусмислени по съдържание. Заявените общи твърдения не съставляват годно основание за касационна проверка, ако не са надлежно уточнени и мотивирани съгласно изискванията на чл.351, ал.1 НПК. За да може да изпълни процесуалната си функция, жалбата следва да е аргументирана в достатъчна степен. Ако подалият касационна жалба не уточни в какво точно се състои недоволството му и не приведе конкретни доводи, които да подкрепят претенцията му в тази насока, ВКС няма правомощия по свой почин и по собствено усмотрение да замести тази непълнота на сезирация документ.

В настоящия случай, иницииралата производството касационна жалба съдържа оплаквания, подкрепени с доводи, относно отменителните основания по чл. 348, ал.1, т.2 и т.3 НПК и в тези рамки се изчерпва ангажиментът на касационната инстанция за проверка на обжалваната присъда. Посоченото в допълнението към касационната жалба оплакване относно материална неправилност на присъдата не може да въведе липсващо в подадената жалба основание по чл.348, ал.1, т.1 НПК и по него ВКС по принцип не дължи отговор. Не подлежат на разглеждане и изложените в жалбата възражения за необоснованост и фактическа неправилност на въззивната присъда, тъй като фактическата необоснованост на атакувания съдебен акт не съставлява самостоятелно касационно основание и затова поначало не може да бъдат предмет на проверка от ВКС в производство по Глава 23 от НПК.

Разгледана по същество касационната жалба е неоснователна.

По делото е установено, че около 08:30 часа на 13.01.2022 г. в [населено място], на пл./площад/ пред входа на банка /банка/ в хода на полицейска проверка, при покана от страна на двамата полицейски служители да представи личните си документи и тези на автомобила, в който се намирал, подсъдимият Х. М. Б. излязъл

от превозното средство, отишъл до задната му част, извадил от якето си черен портфейл, а от него - банкнота от 10 лв. Държейки банкнотата в ръка, започнал да я размахва пред полицейските служители и да я подава на всеки от тях с думите „Ето Ви личната карта“, „Ето Ви я“, „Вземете я“. По тези факти няма спор между страните.

Преценявайки тези обстоятелства, Окръжен съд - Добрич е приел, че с действията си подсъдимият Б. не е реализирал инкриминираната форма на изпълнителното деяние даване на подкуп на длъжностни лица - полицейски служители. Първоинстанционният съд е аргументирал този извод с това, че подсъдимият не е имал мотив да даде подкуп, не е поискал от полицейските служители да извършат или да се въздържат от извършване на действие по служба (полицейска проверка) и поведението му не позволява да се тълкува като даване на конкретна сума на полицейските служители, за да не изпълнят служебните си задължения.

При идентична фактическа обстановка Апелативният съд е заел противоположна позиция, като е приел, че действията и поведението на подсъдимия осъществяват състав на даване на подкуп на полицейски служители с определена цел - да не му бъде извършвана проверка. Обосновал е, че подсъдимият е имал мотив за даване на подкупа, а именно избягване на поредно стълкновение с органите на реда, тъй като същият се намирал в срока на условно осъждане за ПТП след употреба на алкохол, както и че това се разбирало ясно от неговото невербално поведение. Съдът се е аргументирал, че при започнала полицейска проверка и поискани документи, изваждането на пари (а не на документи), които толкова настойчиво подавал на полицаите, можело да се разтълкува по един-единствен начин: като даване на пари с цел избягване на проверката, която би усложнила в максимална степен положението му в негативна посока.

Запознавайки се с мотивите на атакуваната въззивна присъда, този състав на ВКС споделя гореизложения извод на въззивния съд, като не намери основание да възприеме изложените в касационната жалба оплаквания.

По настоящото дело Апелативният съд не е допуснал нарушения на процесуалните правила при проверката и оценката на доказателствата и доказателствените източници. Доказателствената дейност на въззивната инстанция не страда от пороци, които да са рефлектирвали върху правилността на формиране на вътрешното ѝ убеждение.

Твърдението в жалбата, че събраните по делото доказателства са били обсъдени непълно и неточно, както и че съдът е формирал изводите си единствено на базата на събраните в хода на досъдебното производство свидетелски показания, е лишено от основание.

В мотивите на обжалваната присъда Апелативният съд подробно е изследвал всички събрани по делото доказателства. Оценката на оспорените от защитата гласни доказателствени средства е законосъобразно извършена в съответствие с изискванията на процесуалния закон, поради което не са налице процесуални нарушения, както с основанието за приобщаването им по делото, така и в оценката им в съдържателен план като източник на годни доказателства, които са били използвани от съда за формиране на изводите му по фактите. Гласните доказателства, изводими от показанията на разпитаните по делото свидетели – двамата полицейски служители и намиращия се на мястото служител на СОТ – са обстойно анализирани. Задълбочено са обсъдени както разминаванията, както между дадените от един и същи свидетел в хода на досъдебното производство и при разпита му в хода на съдебното следствие показания, така и между показанията на отделните свидетели. Категорично и недвусмислено е посочено на кои от тях се

дава вяра и са поставени в основата на изводите на съда и поради каква причина. Обсъдени са и обясненията на подсъдимия, които са оценени в контекста на останалите доказателствени средства.

В отговор на недоволството от приетата от въззивния съд фактическа обстановка следва да се посочи, че формирането на вътрешното убеждение на решаващите съдилища по фактите е суверенна тяхна дейност, която не подлежи на ревизия от касационната инстанция. Намеса от страна на касационната инстанция би била допустима, единствено в случаите на липса на мотиви за причините, поради които определени доказателства са приети за обективни, а на други не е дадена вяра, или когато оценката е в разрез с тяхното действително съдържание. Такива недостатъци обаче по делото не се установяват. Оплакването, че фактическите изводи на апелативния съд не кореспондират с доказателствената съвкупност касае обосноваването на обжалваната присъда и на него касационната инстанция не дължи отговор.

Не може да бъде споделено и оплакването от извода на съда за процесуалната годност на протокола от извършеното действие оглед на местопроизшествие. Както правилно е отбелязал и въззивният съд, обстоятелството, че следственото действие оглед е извършено на публично и общодостъпно място предопределя и липсата на необходимост протоколът за това действие да бъде одобрен от съда. Изземването на подхвърлената на земята банкнота от 10 лв. не засяга неприкосновеността на определена личност или на жилището на конкретен правен субект. Ето защо оценката на протокола за оглед като съответстващ на изискванията на НПК и позоваването на него са в съответствие със закона и въззивният съд не е допуснал претендираното от защитата съществено нарушение на процесуалните правила.

Всичко гореизложено позволява да се обобщи, че при обсъждането и оценката на доказателствения материал не са допуснати нарушения на правилата, визирани в чл.13, чл.14 и чл.107 от НПК. Всички доказателства внимателно са анализирани, съпоставени са помежду им, без да бъдат игнорирани едни от тях за сметки на други. Провереният съд е спазил задължението за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото, като е предприел и всички мерки за разкриване на обективната истина. На тази основа правилно е приложен и материалният закон. По този начин крайният резултат на доказателствения процес е обективиран по един ясен, убедителен и несъмнен начин, така че волята на въззивния съд и неговото вътрешно убеждение е възможно да бъдат проследени както от страните в процеса, така и от касационния съд.

Следва да се посочи, че са правилни изводите на въззивния съд и по приложението на материалния закон. Същите са в съответствие със задължителната практика, обективирана в Тълкувателно решение № 1 от 12.03.2021 г. по т.д. № 1/2019 г. на ОСНК на ВКС.

В съответствие с дадените в Тълкувателното решение разяснения апелативният съд е стигнал до заключението за осъществяване на формата на изпълнително деяние на престъплението активен подкуп „даде“. Съдът правилно е подчертал, че с акта на многократно подаване на банкнотата към полицейските служители, съпътствано от настоятелно подканяне да я вземат, както и с последвалото пускане на банкнотата на земята, подсъдимият Б. доброволно и съзнателно е прекъснал собствената си фактическа власт върху процесната банкнота, като е създал възможност за длъжностните лица непосредствено и безпрепятствено да установят собствена фактическа власт върху нея, която да упражнят по свое усмотрение, като се разпоредят с вещта. Изложеното в пълна степен съответства на постановките на тълкувателния акт, според който при форма

на изпълнителното деяние „даване“ извършителят предава, предоставя, връчва, изпраща дара/облагата, като постига обективна фактическа или юридическа промяна в първоначалното положение на предмета на подкупа в полза на длъжностното лице, за което е предназначен.

По изложените съображения направеното в касационната жалба искане за оправдаване на подсъдимия не може да бъде удовлетворено. Касационната инстанция може да оправдае подсъдим на основание чл.24, ал.1, т.1 НПК единствено в случай, че фактите по делото са били установени вярно - при безпорочна доказателствената дейност на решаващите съдилища, довела до вярно изведена фактология за деянието, но техния правен анализ в контекста на приложимата материалноправна норма установява липса на съставомерност.

В конкретния случай упражняването на правомощието на ВКС по чл.354, ал.1, т.2 НПК вр. чл.24, ал.1, т.1 НПК е невъзможно, доколкото възприетите фактически положения сочат на наличие на престъпно поведение от страна на подсъдимия Б..

На следващо място, настоящият състав на ВКС не намери основание и за намаляване на наложеното на подсъдимия наказание. Искането за допълнителното редуциране на наказанието и определянето му в предвидения в закона минимум, не намира подкрепа в материалите по делото. Определените от въззивния съд наказания от шест месеца „лишаване от свобода“ и „глоба“ в размер на 500 лева са отмерени близо до минимума (съгласно действалия към датата на извършване на деянието размер на наказателноправната санкция за това престъпление), при превес на смекчаващите отговорността обстоятелства. Дейността на въззивния съд по индивидуализация на наказанието не страда от сочените в касационната жалба пороци, което да налага корекция на наказанията.

Наказанието е определено при условията на чл.54 НК, като въззивният съд е отчетел всички смекчаващи и отегчаващи отговорността на подсъдимия обстоятелства и коректно е оценил значението и тежестта, които им придава, като е съобразил и конкретната обществена опасност на дееца и извършеното от него деяние. Наложено е справедливо - съответно на престъплението, на личността на дееца и на спецификите на деянието и в най-пълна степен ще спомогне за постигане целите по чл.36 НК. От изложеното следва, че не се налага касационната инстанция да упражни правомощията си по чл.354, ал.2, т.1 НПК.

След като не установи да са налице твърдените от касатора основания за отменяване на въззивната присъда, настоящият състав на ВКС счете, че тя следва да се остави в сила изцяло.

Така мотивиран и на основание чл.354, ал.1, т.1 НПК Върховен касационен съд, Трето наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Присъда № 4/21.03.2025 г., постановена по ВНОХД № 32/2025 г. по описа на Апелативен съд - Варна.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

**ЧЛЕНОВЕ: 1.
2.**